

Ny Bokin'i Daniela — Roa amby telopolo amby zato

Ny Fampisehoana ny Hevi-Dalina Ara-paminaniana ao amin'ny Fitsapana Faharoa: Fahatakarana ny Sarin'ilay Bibidia sy ny Fotoan'ny Fanisiana Tombo-kase ny 144,000

Jeff Pippenger
2024-03-12

Tamin'ireo lahatsoratra teo aloha dia nandany fotoana isika namantarana ireo toetra ara-paminaniana an'ilay fizahan-toetra faharoa amin'ireo fizahan-toetra telo izay asehon'ireo anjely telo. Ny anjely tsirairay dia maneho fizahan-toetra manokana, ary ny fizahan-toetra faharoa dia aseho ho fizahan-toetra hita maso. Efa namaritra ireo anjely telo isika, ary ny fizahan-toetra mifandraika amin'izy ireo avy dia voatondro koa ao amin'ny Daniela toko voalohany, izay niankinan'ilay fizahan-toetra faharoa amin'ireo telo tamin'ny fisehoan'i Daniela sy ireo lehilahy mendrika telo rehefa avy nihinana ny sakafo zava-maniry izy ireo, fa tsy ny sakafo babiloniana. Toetra iray hafa amin'ilay fizahan-toetra faharoa koa ny hoe matetika izy no aseho amin'ny alalan'ny fanehoana ny fitambaran'ny Fiangonana sy ny Fanjakana.

Ireo anjely telo sy ny fitsapana tsirairay avy mifandraika aminy dia samy hita ao amin'ny faharavan'i Babela natsangan'i Nimroda ao amin'ny Genesisy toko faha-iraika ambin'ny folo. Ireo fitsapana telo ireo dia aseho eo amin'ny fampiasana intelo ny fiteny hoe: “andeha ary,” ao amin'ny andininy faha-3 sy faha-4 ary faha-7. Ny fiteny faharoa hoe: “andeha ary,” ao amin'ny andininy faha-4, no manamarika ny fitsapan'ny anjely faharoa.

Ary hoy izy ireo hoe: Andeha isika hanao tanàna sy tilikambo ho antsika, ka ny tampony hahatratra ny lanitra; ary andeha hanao anarana ho antsika isika, fandrao hiely eny ambonin'ny tany rehetra. Genesisy 11:4.

Ny tanàna dia maneho fanjakana iray, ary ny tilikambo dia maneho fiangonana iray. Naniry toetra manokana koa izy ireo, araka izay aseho amin'ny faniriany hanao anarana ho an'ny tenany. Ao amin'ny fitsapana faharoa dia matetika aseho ny toetra, ary izany dia atao amin'ny fampifanandrifiana azy amin'ny toetra mifanohitra aminy, araka izay asehon'i Kaina sy Abela, ny virijina hendry sy ny adala, na ao amin'ny fitsapana faharoan'i Daniela amin'ny endrika hita maso eo amin'ireo izay nihinana ny sakafon'i Babylona, mifanohitra amin'ireo izay nihinana voamaina sy legioma.

Masina anao, izahao toetra ny mpanomponao mandritra ny folo andro; ary aoka homeny anay legioma hohanina sy rano hosotroina. Dia aoka hojerena eo anatrehanao ny tarehinay sy ny tarehin'ny zatovo izay mihinana ny anjaran-tsakafon'ny mpanjaka; ary araka izay hitanao no ataovy amin'ny mpanomponao. Dia nanaiky azy ireo tamin'izany raharaha izany izy ka nizaha toetra azy folo andro. Ary rehefa tapitra ny folo andro, dia hita fa tsara tarehy kokoa sy matavy nofo kokoa ny tarehin'izy ireo noho ny an'ny zatovo rehetra izay nihinana ny

anjaran-tsakafon'ny mpanjaka. Daniela 2:12–15.

Ao amin'ny tantaran'ny Millerita, ny fizahan-toetra nentin'ny anjely faharoa dia naneho sokajin'olona mpivavaka roa. Ilay sokajy izay tsy nahazaka ny fizahan-toetra dia tonga zanakavavin'i Roma, ary ilay sokajy hafa kosa dia ireo mahatoky izay mbola manohy manaraka ny fahazavana mandroso. Ny zanakavavin'i Roma dia maneho ny toetra ara-paminanian'ny reniny, ary ilay reny izay nahatonga azy ireo ho zanany dia fantatra ho renin'ny mpijangajanga. Ara-paminaniana, ny mpijangajanga dia fiangonana izay miditra amin'ny fifandraisana amin'ny fanjakana, araka ny endriky ny fahefan'ny papa.

Ny voalohany amin'ireo anjely telo ao amin'ny Apokalypsy toko faha-efatra ambin'ny folo dia mitondra ao aminy avokoa ireo fizahan-toetra telo ananan'ny tsirairay amin'ireo anjely telo, tahaka izany koa ny ao amin'ny Daniela toko voalohany. Ao amin'ny Daniela toko faha-roa ambin'ny folo dia aseho mazava ihany koa ilay dingana telo amin'ny fizahan-toetra, koa hita ao amin'ny fiandohana sy ny fiakaran'ny bokin'i Daniela izany dingana telo amin'ny fizahan-toetra izany.

Maro no hodiofina, sy hatao fotsy, ary hozahan-toetra; fa ny ratsy fanahy hanao ratsy ihany; ary tsy hisy amin'ny ratsy fanahy hahafantatra; fa ny hendry no hahafantatra. Daniela 12:10.

Ny fitsapana voalohany ao amin'ny andininy fahafolo dia ny fanadiovana izay mitranga eo amin'ny kianjan'ny fitoerana masina, izay amonoana ny zanak'ondry, ary anisàna fanamarinana ho an'ny mpanota. Ny fitsapana faharoa ao amin'ny andininy fahafolo dia ny hahatonga ho fotsy, izay asehon'ny fitoerana masina, ka manambara ny fotoana anomezana ny fanamasinana ho an'ny mino. Ny dingana fahatelo dia ny hosedraina, izay maneho ny fitsarana ao amin'ny Masina Indrindra, izay anisy tombo-kase ny olon'Andriamanitra, ary tanterahina ny fanomezam-boninahitra. Ireo sokajin'olona roa mpivavaka dia asehon'ny ratsy fanahy izay tsy mahafantatra, sy ny hendry izay mahafantatra.

Ny fitsapana faharoa, izay aseho imbetsaka ao amin'ny Teny masina, dia maneho fitsapana hita maso, izay anehoana sokajin'olona mpivavaka roa, ary asiana tandindona ny firaisan'ny Fiangonana sy ny Fanjakana. Zava-dehibe toy izany koa ny hoe ny toetra iray mampiavaka ny fitsapana faharoa dia izy mialoha ny fitsapana fahatelo, ary ny fitsapana fahatelo dia maneho fitsarana. Kanefa misy fanamarihana lehibe mikasika ny fitsaran'ny fitsapana fahatelo, satria samy ahitana fitsarana avokoa ny fitsapana telo, nefa ny fitsapana roa voalohany dia apetraka ao anatin'ny tantara izay mbola ahafahana mampivelatra ny toetra. Hafa ny fitsapana fahatelo, satria izy dia fitsapana famantarana ara-paminaniana, izay manondro fotsiny hoe iza amin'ireo sokajin'ny mpivavaka no efa naha-izy anao nandritra ireo dingana roa teo aloha tamin'ny fizotry ny fitsapana.

Ao amin'ny fotoan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, izay nanomboka tamin'ny 11 Septambra 2001 ary mifarana amin'ny lalàna alahady any Etazonia, dia misy fitsapana telo. Ny fitsapana voalohany dia tamin'ny nidinan'ily anjely tamin'ny 11 Septambra 2001, ary mifanaraka amin'ily anjely izay nidina teo amin'ny tantaran'ny Millerita tamin'ny 11 Aogositra 1840, ka ny fitsapana amin'izay dia fitsapana momba ny sakafo. Ao amin'ny bokin'i Daniela toko voalohany, ny fitsapana voalohany dia tamin'i Daniela nikendry tao

am-pony tsy hihinana ny sakafon'ny mpanjaka. Rehefa nidina tamin'ny batisan'i Kristy ny Fanahy Masina, ary avy eo Izy nifady hanina efa-polo andro, ny fitsapana voalohany nahazo Azy dia ny sakafo.

Ny fitsapana fahatelo sady farany amin'ny fotoanan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina dia ny lalàn'ny Alahady. Amin'izany fotoana izany, izay rehetra manana fahatakarana ny fitakian'ny Sabata andro fahafito, nefa misafidy hivavaka amin'ny andron'ny masoandro, dia handray ny mariky ny bibidia, ary very mandrakizay izy ireo. Rehefa afaka telo taona, ao amin'ny toko voalohan'i Daniela, Daniela sy ireo olo-mendrika telo dia nentina teo anatrehan'i Nebokadnezzara (mariky ny lalàn'ny Alahady), mba hotsaraina araka ny fanofanana azony nandritra ireo telo taona teo aloha. Rehefa nidina ny Ray sy ny Zanaka tao amin'ny tantaran'ny fikomian'i Nimroda tamin'ilay “andeha isika” fahatelo, dia mba hampisavorovoro ny fitenin'izy ireo sy hampiely azy any ivelany izany. Ny fitsapana fahatelo no vato famantarana izay manasaraka ireo antokon'olona roa ho amin'ny mandrakizay.

“Na ny fanoharana ny amin'ny tsimparifary, na ny amin'ny harato, dia samy mampianatra mazava fa tsy hisy fotoana izay hiovan'ny ratsy fanahy rehetra ho amin'Andriamanitra. Miara-maniry mandra-pahatongan'ny fijinjana ny vary sy ny tsimparifary. Ny trondro tsara sy ny trondro ratsy dia samy tarihina miaraka ho eny an-tanety ho amin'ny fisarahana farany.

“Eto indray, ireo fanoharana ireo dia mampianatra fa tsy hisy fotoam-pahasoavana intsony aorian'ny fitsarana. Rehefa tanteraka ny asan'ny filazantsara, dia manaraka avy hatrany ny fisarahana eo amin'ny tsara sy ny ratsy, ary ny anjaran'ny sokajy tsirairay dia voafaritra mandrakizay.” Christ's Object Lessons, 123.

Ny fotoam-pamantarana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina amby efatra arivo dia mifarana amin'ilay lalàna alahady ho avy tsy ho ela, ary eo anelanelan'izany fitsapana fahatelo izany sy ilay fitsapana voalohany izay tonga tamin'ny 11 Septambra 2001, dia entina amin'i Adventisma Laodikeana ny fitsapana faharoa. Tsy misy “fotoam-pahasoavana aorian'ny fitsarana,” satria amin'izay dia efa tanteraka ho an'ny iray hetsy sy efatra alina amby efatra arivo ny asan'ny filazantsara.

Ampianarin'i Rahavavy White any amin'ny toerana maro fa raha tsy mandalo ny fitsapana voalohany isika, dia tsy afaka handalo ny fitsapana faharoa; ary raha tsy mandalo amim-pahombiazana ny fitsapana faharoa isika, dia haneho ny tsy fahombiazantsika eo amin'ny fitsapana fahatelo, izay fitsapana famantarana farany.

“Naverina indray aho mba hijery indray ny fanambaràna ny fihavian'i Kristy voalohany. Jaona dia nirahina tamin'ny fanahy sy ny herin'i Elia hanomana ny lalan'i Jesosy. Ireo izay nandà ny fijoroana vavolombelon'i Jaona dia tsy nahazo soa tamin'ny fampianaran'i Jesosy. Ny fanoherany ny hafatra izay naminany mialoha ny fihaviany no nametraka azy teo amin'ny toerana izay tsy ahafahany mandray mora foana ny porofo matanjaka indrindra fa Izy no Mesia. Satana no nitarika ireo izay nandà ny hafatr'i Jaona handroso lavidavitra kokoa hatrany, ka handà sy hanombo an'i Kristy. Tamin'ny nanaovany izany dia nametraka ny tenany teo amin'ny toerana izay tsy ahafahany mandray ny fitahiana amin'ny andron'ny Pentekosta, izay

tokony ho nampianatra azy ny lalana mankany amin'ny fitoerana masina any an-danitra. Ny triatry ny efitra lamba tao amin'ny tempoly dia naneho fa tsy horaisina intsony ny fanatitra sy ny fombafomba jiosy. Efa natolotra ilay Fanatitra lehibe sady efa nekena, ary ny Fanahy Masina izay nidina tamin'ny andron'ny Pentekosta dia nitondra ny sain'ny mpianatra niala tamin'ny fitoerana masina etỳ an-tany ho any amin'ilay fitoerana masina any an-danitra, izay nidiran'i Jesosy tamin'ny rany manokana, mba handrotsahany amin'ny mpianany ny tombontsoan'ny fanavotany. Fa ny Jiosy kosa dia navela ho ao anatin'ny haizina tanteraka. Very taminy ny mazava rehetra izay mety ho azony momba ny drafitry ny famonjena, nefa mbola natoky ihany izy tamin'ny fanatiny sy ny fanomezany izay tsy misy ilàna azy. Ny fitoerana masina any an-danitra no nisolo ny fitoerana masina etỳ an-tany, kanefa tsy nanana fahalalana izany fiovana izany izy. Noho izany dia tsy afaka nandray soa tamin'ny fanelanelanan'i Kristy tao amin'ny fitoerana masina izy.”

“Maro no mijery amin'ny horohoro ny lalan'ny Jiosy tamin'ny nandavany sy nanomboany an'i Kristy teo amin'ny hazo fijaliana; ary raha mamaky ny tantaran'ny fanaratsiana mahamenatra natao taminy izy, dia mihevitra fa tia Azy, ary tsy ho nandà Azy tahaka ny nataon'i Petera, na ho nanombo Azy teo amin'ny hazo fijaliana tahaka ny nataon'ny Jiosy. Nefa Andriamanitra, Izay mamaky ny fon'ny olona rehetra, dia nampandalo fitsapana izany fitiavana an'i Jesosy izay nolazainy fa tsapany izany. Nibanjina tamin'ny fahalianana lalina indrindra ny lanitra manontolo ny fandraisana ny hafatry ny anjely voalohany. Kanefa maro izay nilaza fa tia an'i Jesosy, ary nandatsa-dranomaso raha namaky ny tantaran'ny hazo fijaliana, no naneso ny vaovao mahafaly momba ny fihaviany. Raha tokony handray ny hafatra tamin'ny fifaliana izy, dia nilaza fa fitaka izany. Halany ireo izay tia ny fisehoany, ka noroahiny hiala tamin'ny fiangonana izy. Ireo izay nandà ny hafatra voalohany dia tsy afaka nandray soa tamin'ny faharoa; ary tsy nandray soa tamin'ny antso tamin'ny misasakalina koa izy, izay natao hanomanana azy hiditra miaraka amin'i Jesosy amin'ny alalan'ny finoana ho ao amin'ny fitoerana masina indrindra ao amin'ny fitoerana masina any an-danitra. Ary noho ny nandavany ireo hafatra roa teo aloha, dia efa nampanjambena ny fahalalany izy ka tsy mahita mazava ao amin'ny hafatry ny anjely fahatelo, izay mampiseho ny lalana mankany amin'ny fitoerana masina indrindra. Hitako fa tahaka ny nanomboan'ny Jiosy an'i Jesosy teo amin'ny hazo fijaliana, dia toy izany koa no nanomboan'ireo fiangonana ara-drafitra fotsiny ireto hafatra ireto, ka noho izany dia tsy manana fahalalana ny amin'ny lalana mankany amin'ny fitoerana masina indrindra izy, ary tsy afaka mandray soa amin'ny fanelanelanan'i Jesosy any izy. Tahaka ny Jiosy, izay nanatitra ny fanatiny tsy mahaso, dia manolotra ny vavaka tsy mahasoany ho any amin'ilay efitra izay efa nialan'i Jesosy izy; ary Satana, faly amin'izany fitaka izany, dia mitafy toetra ara-pivavahana, ka mitarika ny sain'ireo Kristiana milaza tena ho Azy ireo ho any aminy, ary miasa amin'ny heriny sy ny famantarany ary ny fahagagana mandainga, mba hamatorany azy ao amin'ny fandriky ny tenany.” Early Writings, 259–261.

Raha tsy handray ny hafatra fampitandremana aschon'ny 11 Septambra 2001 isika, dia azo antoka fa handray ny lalàn'ny Alahady rehefa tonga izany, raha mbola velona koa isika amin'izany fotoana izany. Izany hoe, ny fitsapana izay amaritantsika ny anjarantsika mandrakizay, sy ny fitsapana izay tsy maintsy lalovantsika alohan'ny hanisiana tombo-kase antsika eo amin'ny lalàn'ny Alahady, dia ilay fitsapana faharoa; ary izany no fitsapana ny sarin'ny bibidia.

“Nasehon’ny Tompo tamiko mazava tsara fa ny sarin’ily bibidia dia hatsangana alohan’ny hifaranan’ny fotoam-pitsapana; satria izany no ho fitsapana lehibe ho an’ny olon’Andriamanitra, izay hanapahana ny anjarany mandrakizay. Ny fiheveranao dia fifangaroan-javatra tsy mifanaraka be loatra ka vitsy ihany no ho voafitaka.

“Ao amin’ny Apokalypsy 13 dia aseho mazava io lohahevitra io; [Apokalypsy 13:11–17, voatonona].”

“Ity no fitsapana izay tsy maintsy hodiavin’ny vahoakan’Andriamanitra alohan’ny hanisiana tombo-kase azy. Izay rehetra nanaporofa ny fahatokiany tamin’Andriamanitra tamin’ny fitandremana ny lalàny, sy ny fandavany tsy hanaiky sabata sandoka, dia hijoro eo ambanin’ny fanevan’i Jehovah Tompo Andriamanitra, ary handray ny tombo-kasen’Andriamanitra velona. Fa izay manaiky ny handao ny fahamarinana avy any an-danitra ka manaiky ny sabatan’ny Alahady, dia handray ny mariky ny bibidia.” Manuscript Releases, volume 15, 15.

Ny fitsapana faharoa ao amin’ny fotoana fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo dia fitsapana ara-paminaniana hita maso. Mitaky ny fanekena ny fiforonan’ny sarin’ny bibidia any Etazonia izany, ary amin’ny alalan’ny Teny ara-paminaniana avy amin’Andriamanitra ihany no ahafahana manambara izany fitsapana izany. Mihoatra noho izany aza, ny Teny ara-paminaniana avy amin’Andriamanitra dia tsy ho takatry ny saina afa-tsy amin’ireo izay misafidy hihinana ny hafatry ny ranonorana farany, izay aseho ho ny fomba fanao hoe tsipika anampy tsipika. Raha mandà tsy hihinana ny hafatra izay eo an-tanan’ily anjely mahery ao amin’ny Apokalypsy valo ambin’ny folo isika rehefa midina izy, dia tsy hanana ny fahafahana hamantatra ny fiforonan’ny sarin’ny bibidia isika.

Mba hihinana ny hafatra eo an-tanan’ily anjely, dia takiana ny mpianatry ny faminaniana hahita fa misy hafatra eo an-tanany. Rehefa midina ily anjely mahery ao amin’ny Apokalypsy toko fahavalo ambin’ny folo, dia tsy milaza izay zavatra eo an-tanany ny andininy; nefa ny fomba fandalinana andalana eo ambonin’ny andalana dia manamafy, amin’ny alalan’ny vavolombelona maro, fa misy mandrakariva hafatra eo an-tanan’ireo anjely izay midina. Izay mandà ny fomba fandalinana andalana eo ambonin’ny andalana dia jamba amin’ily hafatra izay manome ny porofa fa miforona any Etazonia ny sarin’ny bibidia. Tsy maintsy ekena izany, fa ny anjarantsika mandrakizay dia miorina amin’ny fanekena izany fahamarinana izany. Andalana eo ambonin’ny andalana, Ranabavy White dia manondro ireo toetra ara-paminaniana ananan’ily anjely voalohany ho mitovy amin’ireo toetra ireo ihany ananan’ily anjely mahery ao amin’ny Apokalypsy toko faha-valo ambin’ny folo.

“Naseho tamiko ny fahalianana izay nananan’ny lanitra manontolo tamin’ny asa izay nandeha teto ambonin’ny tany. Jesosy dia naniraka anjely mahery iray hidina ka hampitandrina ny mponina ety an-tany mba hiomana ho amin’ny fisehoany fanindroany. Raha niala teo anatrehan’i Jesosy tany an-danitra ily anjely, dia nisy mazava mampirapiratra sy be voninahitra indrindra nandeha teo alohany. Nolazaina tamiko fa ny iraka nampanaovina azy dia ny hanazava ny tany amin’ny voninahiny sy hampitandrina ny olona ny amin’ny fahatezeran’Andriamanitra ho avy. Vahoaka maro no nandray izany fahazavana izany. Ny sasany tamin’ireo dia toa tena feno fahamatoram-panahy, fa ny hafa kosa faly sy ravoravo.

Izay rehetra nandray ny fahazavana dia nitodika nankany an-danitra ka nanome voninahitra an'Andriamanitra. Na dia nazava tamin'ny rehetra aza izany, ny sasany dia tonga teo ambanin'ny heriny fotsiny, nefa tsy nandray azy tamin'ny fo manontolo. Maro no feno fahatezerana lehibe. Nivondrona tamin'ny ratsy fanahy ny mpitandrina sy ny vahoaka ka nanohitra mafy ny fahazavana nentin'ilay anjely mahery. Fa izay rehetra nandray izany kosa dia nisaraka tamin'izao tontolo izao ary nifamatotra akaiky tamin'ny samy izy."

"I Satana sy ny anjely ny dia nirona fatratra tamin'ny fitadiavana hisarika ny sain'ny olona betsaka araka izay tratra hiala amin'ny mazava. Ny antokon'olona izay nandà izany dia navela tao amin'ny haizina. Hitako ny anjelin'Andriamanitra nijery tamim-pahalianana lalina indrindra ny vahoakany izay nilaza ho Azy, mba hanoratra ny toetra novolavolain'izy ireo raha natolotra taminy ny hafatra avy any an-danitra. Ary raha maro dia maro tamin'ireo izay nilaza fa tia an'i Jesosy no niala tamin'ilay hafatra avy any an-danitra tamin'ny fanamavoana, fanesoana ary fankahalana, dia nisy anjely iray nitana horonam-boky teny an-tanany nanoratra izany rakitsoratra mahamenatra izany. Feno fahatezerana masina ny lanitra rehetra noho i Jesosy natao tsinontsinona toy izany tamin'ireo izay nilaza ho mpanaraka Azy." Early Writings, 245, 246.

Ao amin'ilay andalan-teny, ny anjely voalohan'ny Apokalypsy toko fahaefatra ambin'ny folo dia "nirahina" "hidina sy hampitandrina ny mponina amin'ny tany mba hiomana ho amin'ny fisehoany fanindroany", ary izany no asa mitovy amin'ilay anjely ao amin'ny Apokalypsy toko fahaenina ambin'ny folo. Ny iraka nampanaovina ny anjely voalohany dia "ny hanazava ny tany amin'ny voninahiny sy hampitandrina ny olona ny amin'ny fahatezeran'Andriamanitra ho avy", ary izany indray no iraka nampanaovina ilay anjely ao amin'ny toko fahaenina ambin'ny folo. Ireo izay nandray ny hafatra dia "nanome voninahitra an'Andriamanitra", ary ireo izay nandà ny hafatra kosa dia "navela tao amin'ny haizina tanteraka."

Daniela sy ireo tanora telo mendrika dia nifidy hihinana ny sakafo avy any an-danitra, ary ny antokon'olona hafa kosa nihinana ny sakafon'i Babylona. Tamin'ny faran'ilay "fitsapana hita maso" nandritra ny folo andro, Daniela sy ireo namany dia nanome voninahitra an'Andriamanitra, satria hita maso fa matavy sy tsara tarehy kokoa ny endrik'izy ireo noho ny an'ireo izay nihinana ny sakafon'i Babylona. Ny hafatry ny anjely voalohany ao amin'ny Apokalypsy toko fahaefatra ambin'ny folo dia maneho ireo fitsapana telo rehetra ao anatin'ny famaritany ny filazantsara mandrakizay. Ny fitsapana voalohany dia ny hatahotra an'Andriamanitra, ny faharoa dia ny hanome voninahitra Azy, ary ny fitsapana fahatelo dia rehefa tonga ny ora fitsarana. Ireo izay naka ilay boky kely avy teny an-tanan'ilay anjely voalohany ka nihinana azy, araka ny anehoan'i Jaona izany ao amin'ny toko faha-folo, dia nanome voninahitra an'Andriamanitra tamin'ny fitsapana faharoa, ary tamin'izany dia voamana hiditra ao amin'ny fitsaran'i Nebokadnezara izy ireo. Araka ny tsipika mifandrindra amin'ny tsipika, ny fitsapana voalohany tamin'ny 11 Septambra 2001 dia ny hihinana ilay boky kely izay teo an-tanan'ilay anjely mahery. Izany fitsapana izany no nampiditra ny fitsapana manaraka, izay hisehoan'ny sokajin'ny mpivavaka roa mialoha ny fitsapana farany sy faratampony, izay naneho tsotra izao na toetra iray nomena voninahitra, na toetra iray feno haizina.

Ny fotoana fametahana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo dia ny tantara manomboka amin'ny 11 Septambra 2001 ka hatramin'ny lalàna Alahady ho avy tsy ho ela any Etazonia. Ao anatin'izany tantara izany dia haverina sy hotanterahina ara-bakiteny tokoa ny fanoharana ny amin'ny virijina folo. Izany zava-misy izany araka izany no mampahafantatra fa ny tantara ara-paminaniana ao amin'ny Habakoka roa dia haverina sy hotanterahina ara-bakiteny tokoa ihany koa. Midika koa izany fa ny vanim-potoanan'ny fametahana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo dia ilay vanim-potoana izay averina sy tanterahina ara-bakiteny tokoa ny vokatry ny fahitana ara-paminaniana rehetra.

Ny toko fahiraika ambin'ny folo ao amin'ny Daniela, andininy faha-efapolo, dia nosokafana tamin'ny fotoan'ny farany tamin'ny taona 1989. Ny andininy dia manomboka amin'ny fotoan'ny farany tamin'ny 1798, ary mifarana amin'ny fanamarihana ny fotoan'ny farany tamin'ny 1989. Tsipika manaraka tsipika, ny fotoan'ny farany tamin'ny 1798 dia mifanaraka amin'ny fotoan'ny farany tamin'ny 1989. Ny tantaran'ny andininy faha-efapolo, manomboka amin'ny 1798, ary mitohy hatramin'ny lalàna Alahady ao amin'ny andininy faha-iraika amby efapolo, dia maneho ny tantaran'ilay bibidia avy amin'ny tany (Etazonia) amin'ny maha-fanjakana fahenina ao amin'ny faminanian'ny Baiboly azy. Ny tandroka roa an'ilay bibidia avy amin'ny tany, dia ny Repoblikanisma sy ny Protestantisma, no aseho amin'ireo fotoan'ny farany roa.

Amin'ny fotoanan'ny famehezana ny iray hetsy sy efatra arivo amby efa-polo arivo sy efa-jato dia hamoaka sokajin'olona mpivavaka roa ny tandroka protestanta mandritra ny fitsapana faharoa amin'ireo fitsapana telo ao anatin'izany vanim-potoana izany. Ny sokajy iray dia ho efa namolavola ny endrik'i Kristy, ary ny sokajy iray kosa dia ho efa namolavola ny endrik'ilay bibidia. Ao anatin'izany fotoam-pitsapana izany, ny tandroka Repoblikana dia hiray amin'ilay tandroka protestanta nihemotra tamin'ny finoana ka hamorona sarin'ilay bibidia, rehefa maka fifehezana ny fitondram-panjakana sivily ny fiangonana protestanta amin'izay. Izany vanim-potoana izany no asehon'ny fahitana rehetra ao amin'ny Tenin'Andriamanitra, satria eo no "ifankahitan'ny bokin'ny Baiboly sy iafarany" tsirairay avy.

Ny fitsapana faharoa ao anatin'izany tantara izany dia ny fitsapana momba ny sarin'ny bibidia, na eo anivon'ny virijiny izany, na eo ivelan'izany ho an'ireo mpanao politika ao amin'ireo antoko politika roa mifaninana. Izany fitsapana izany no fitsapana izay tsy maintsy ho resintsika "alohan'ny hifaranan'ny fotoam-pahasoavana" amin'ilay lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela. Izany fitsapana izany no fitsapana izay andalovantsika "alohan'ny hanisiana tombo-kase antsika." Izany fitsapana izany no fitsapana izay "hanapahana ny anjarantsika mandrakizay."

Hohizohintsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka ity fianarana ity.

"Nirahina anjely mahery iray hafa mba hidina etỳ an-tany. Napetrak'i Jesosy teny an-tànany ny soratra iray, ary raha nidina etỳ an-tany izy, dia niantso mafy hoe: 'Rava Babylona, rava izy.' Dia hitako indray ireo izay diso fanantenana nanandratra ny masony ho any an-danitra, nijery tamim-pinoana sy fanantenana ny fisehoan'ny Tompony. Kanefa maro no toa mbola nitoetra tao anatin'ny toetra donto, tahaka ny matory; nefa hitako teo amin'ny tarehiny ny soritra navelan'ny alahelo lalina. Hitan'ireo diso fanantenana avy ao amin'ny Soratra Masina fa tao amin'ny andro fiandrasana izy ireo, ary tsy maintsy niandry tamim-paharetana ny

fahatanterahan'ny fahitana. Ilay porofo ihany izay nitarika azy ireo hiandry ny Tompony tamin'ny 1843 no nitarika azy hanantena Azy tamin'ny 1844. Nefa hitako fa ny ankamaroany dia tsy nanana intsony ilay hery izay nanamarika ny finoany tamin'ny 1843. Nampangatsiaka ny finoany ny fahadisoam-panantenany....”

“Rehefa nifarana ny fanompoan'i Jesosy tao amin'ny fitoerana masina, ka niditra tao amin'ny fitoerana masina indrindra Izy, ary nitsangana teo anoloan'ny fiara misy ny lalàn'Andriamanitra, dia naniraka anjely mahery iray hafa hitondra hafatra fahatelo ho an'izao tontolo izao Izy. Nisy horonam-boky natao teo an-tànan'ilay anjely, ary raha nidina tety an-tany tamim-pahefana sy voninahitra izy, dia nanambara fampitandremana mahatahotra, miaraka amin'ny fandrahonana mahatsiravina indrindra izay mbola nentina teo anatrehan'ny olombelona. Natao io hafatra io mba hampitandrina ny zanak'Andriamanitra, amin'ny fampahafantarana azy ny ora fakam-panahy sy fahoriana izay eo anoloany. Hoy ilay anjely: 'Hoentina hiditra amin'ny ady mifanandrana akaiky amin'ilay bibidia sy ny sariny izy ireo. Ny hany fanantenany hahazo fiainana mandrakizay dia ny hijoro tsy hihozongozona. Na dia tandindomin-doza aza ny ainy, dia tsy maintsy mifikitra mafy amin'ny fahamarinana izy.' Toy izao no amaranan'ilay anjely fahatelo ny hafany: 'Indro ny faharetan'ny olona masina; ireto no mitandrana ny didin'Andriamanitra sy ny finoan'i Jesosy.' Raha namerimberina ireo teny ireo izy, dia nanondro ny fitoerana masina any an-danitra. Ny sain'izay rehetra mandray io hafatra io dia tarihina ho amin'ny fitoerana masina indrindra, izay ijoroan'i Jesosy eo anoloan'ny fiara, manao ny fanelanelanana farany ho an'izay rehetra mbola ijanonan'ny famindram-po, ary ho an'izay nandika ny lalàn'Andriamanitra noho ny tsi-fahalalana. Io fanavotana amin'ny ota io dia atao ho an'ny maty marina ary koa ho an'ny velona marina. Tafiditra amin'izany izay rehetra maty nitoky tamin'i Kristy, nefa, satria tsy nandray ny fahazavana momba ny didin'Andriamanitra, dia nanota noho ny tsi-fahalalana tamin'ny nandikany ny didiny.” Early Writings, 245, 255.